

Forfatter: Helgesen, Poul

Titel: Udrag fra En christen førstis lære (1520)

Citation: Helgesen, Poul: "Skrifter af Paulus Helie 1. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab", i Helgesen, Poul: *Skrifter af Paulus Helie 1. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*, udg. af P. SEVERINSEN , 1932-1948, s. 111. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-helgesen01-shoot-idm140085696165872/facsimile.pdf> (tilgået 11. maj 2021)

Anvendt udgave: *Skrifter af Paulus Helie 1. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*

En cristen førstis lære 111

Mæn kan dhet icke anderleedis wære for meenigheds bæste, æn han skal noghet tage aff sith folk som kallis sising, dha schall han lægge tyngge paa dhen ware som aff fræmmede land føris, oc som 5 meer ær till hoyfærdighed. oc offwerflodighed æn till natwrins behoff, oc dher [83 b] dhe riige mæst brwge oc nytte, som ær ypperligt klæde, silke stycke. purpur klædher. peber. kostelige krwd. oc smørie. dyre stheene. oc andre saadan ware. fordi at tyngis 10 dher noghen aff. dha ære dhe oc riige. oc dhe riige tolet wel. oc bliffwe icke dher aff fatige. æn dog dhe bliffwe noghet meer sparsomme. oc saa forbædris dheris seedher aff føye penninge skade,

Wdi mynt at slaa skall een konge bewise dhen 15 troo. som han er baade mennisken oc gwd pligtig. oc icke skal han dhet stæde seg selff. som han grwmelige paa andre pyner, thi at met mynt, pleyer folket at røffwis i fire maadhe, hwilket wij haffwe seet sidhen hertig Karll war død, oc landhet haffde 20 icke herre, hwilket som ær wærrer en tyranne dømme, oc møghet twinge dhine land, Fførst met onth paffwiment. dher næst naar mynthen haff[84a]wer icke syne rætthe wægt, item naar hwn ær møghet skaarin, oc sist naar som mynthen sættis op. oc aff 25 som konghen lysther. oc han kan tæncke sith fadebwr gagen oc profiith dher met,

Om een kongis Rwndhed oc welgærning.

Efther dhi at rwndhed oc well willighed. ære konghers besynderlig dygd oc ære, met hwad dristig- 30 hed tage. oc wæle dhe seg konge naffen till. dher

icke andhet gøre æn arbeyd dher paa. at the kwnne
lidhe well aff hwer mantz skade, oc fordi dha bør
een konge der at være klog till wiished. oc waghen
at han kan forskylle goth aff hwer mand, hwilket
ær icke alsom ænisthe wdi gaffwer, Somme skall 5
han helpe met gaffwer, Somme styrcke met ynnist
oc hyllyste, Somme skall han frælse met syn magt
aff twang oc modgang, Sommis bæste skall han
ramme met gode raad. oc klogt skeell, oc saadan
[84b] acth oc meening skall han haffwe, at han skall 10
meene dhen dag at være tapt, paa hwilken han haff-
wer icke ffor skyllet got aff noghen, Dog skall han
icke w redelige sætthe konghers rwndhed. Mange
kongher dhet wbarmhertige beskatte aff sijne bor-
gere, dher de spille paa gæcke oc øre twdhere, oc 15
paa dhem dher dhe brvghe i legoms lyst, oc offwer
flødighed, Ffordi skall meenigheden rættelige wide.
at dhem bør at ffornymme kongers welgærning. ther
meenigheden wnde well. oc gøre got. Løn skall giff-
wis effther dygdsins gerning. oc icke effther løbe oc 20
w redelige begæringh,

Nota De welgerninger schall altid een konge gøre. dher
inghen tagher skade wdi, thi at røffwe ffraa een. oc
gøre een andhen riig. oc at nedhertrycke een oc op-
høye een andhen, dhet ær dwbil ondschap. oc icke 25
welgærning, oc besynderlige nar dher [85a] noghet
tagis met synd. ffra dhem dher ære wskyllige. oc
spildis paa onde menniskir,

Dhet ær icke wdhen sag dictid aff poether, at
gwder wandrede aldrig, noghen stæd, wdhen dhem 30
till stoor lyke dher de gæste hoss,

Mæn nar een konge oc een herre ær wæntendis,